Representation av kvinnor och män inom

Musik, scenkonst, film, teater och litteratur

UMEÅ KOMMUN

www.umea.se/kommun

Inledning

Jämställdhet handlar om att kvinnor och män ska ha lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter inom livets alla områden. Människor ska ha möjlighet att utvecklas utifrån sina egna förhoppningar och inte styras och begränsas av stereotypa föreställningar om kön. Umeå kommun har goda förutsättningar att bli en jämställd kommun. Kön spelar roll och det är därför viktigt att utgå från ett genusperspektiv när vi ser på våra verksamheter och hur vi ska utveckla vårt arbete för att kunna ge en jämställd medborgarservice. Kommunen ska vara en drivkraft för ett jämställt samhälle, det handlar om att medvetandegöra livsvillkoren för flickor och pojkar, kvinnor och män i vår kommun.

Umeå kommun har ett övergripande jämställdhetspolitiskt mål:
Att skapa förutsättningar för att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv.

Läs mer om kommunens jämställdhetsarbete i **Strategi för jämställdhetsarbete i Umeå kommun.**

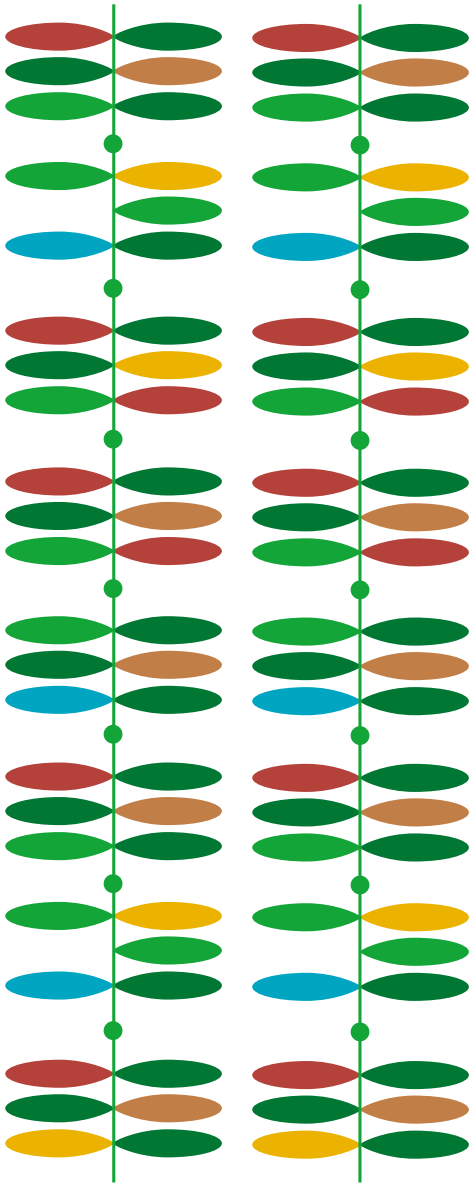

UMEÅ KOMMUN

Könsfördelning i kulturarrangemang i Umeå under 2015

Umeå kommun har för fjärde året i rad tittat närmare på könsfördelningen i några av Umeås stora musik- och kulturarrangemang under 2015. Representation på scen i stora musik- och kulturfestivaler samt de olika kulturarrangemang som finns med i Rajden med bred spridning över genrer har mätts genom att räkna de kvinnor och män som omnämns i respektive program. Undersökningen ämnar skapa en bild över hur representationen av kvinnor respektive män ser ut i Umeås kulturutbud.

Representation säger långt ifrån allt om normer och maktfördelning men visar på mönster och skevheter som kan vara viktiga att synliggöra och problematisera för att få till stånd en strukturell förändring. Att uppmärksamma könsfördelning är ett sätt att arbeta med jämställdhet. Umeå kommuns jämställdhetsarbete syftar till att uppnå det av kommunfullmäktige uppsatta målet: ”Att skapa förutsättningar för att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv”.

Så vilka har makten över kulturen?

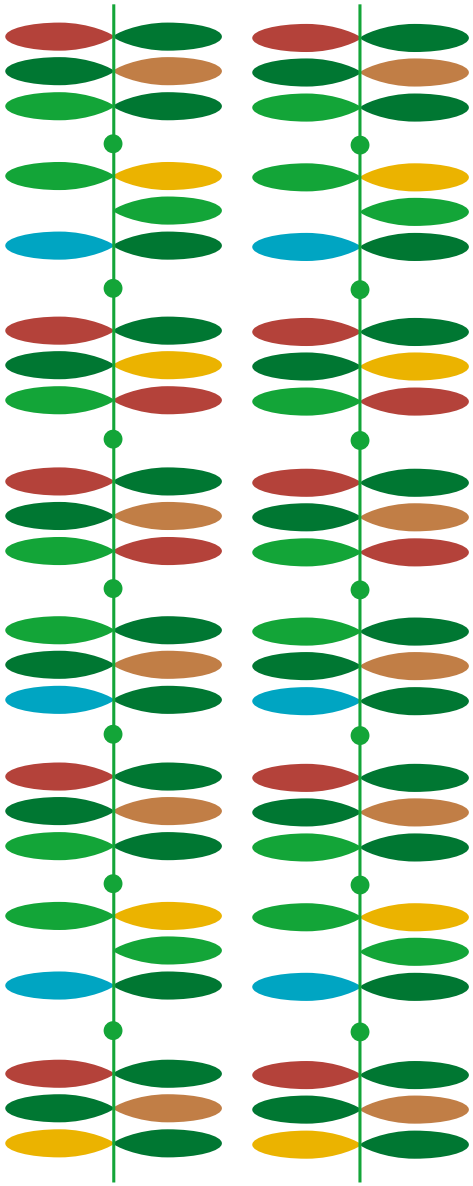

UMEÅ KOMMUN

Könsfördelning i kulturarrangemang 2015

Namngivna medlemmar

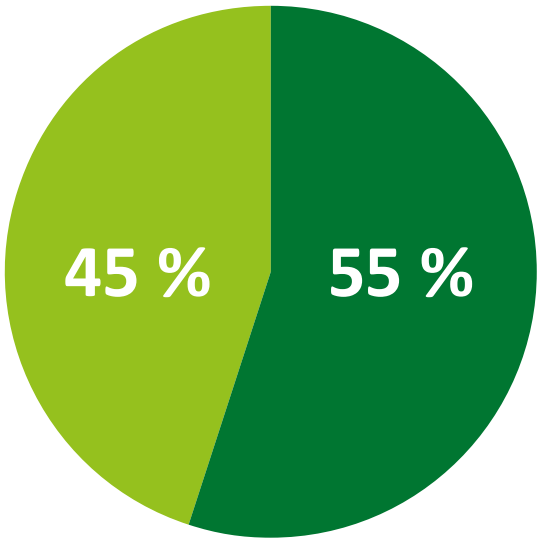

Akter

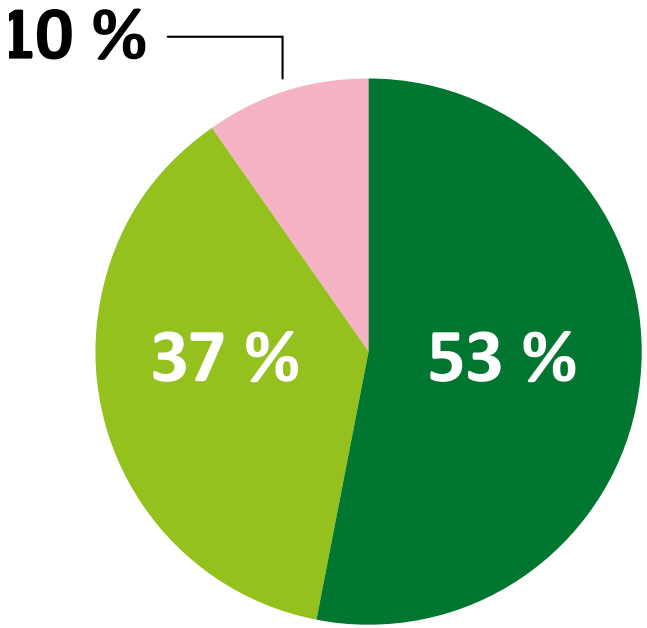

Kvinnor Män Mixade

Musikfestivaler, kulturfestivaler samt Rajden.

UMEÅ KOMMUN

Namngivna på musikfestivaler

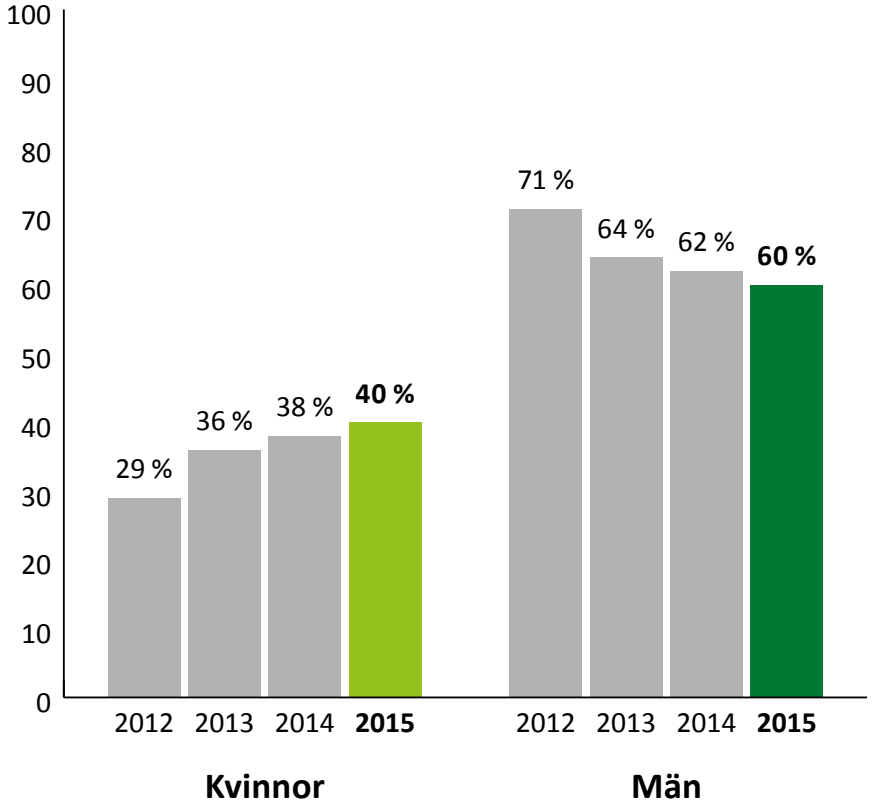

UmeåOpen, Popup, House of Metal, Holmöns Visfestival, Umefolk och Jazzfestivalen.

Namngivna på kulturfestivaler

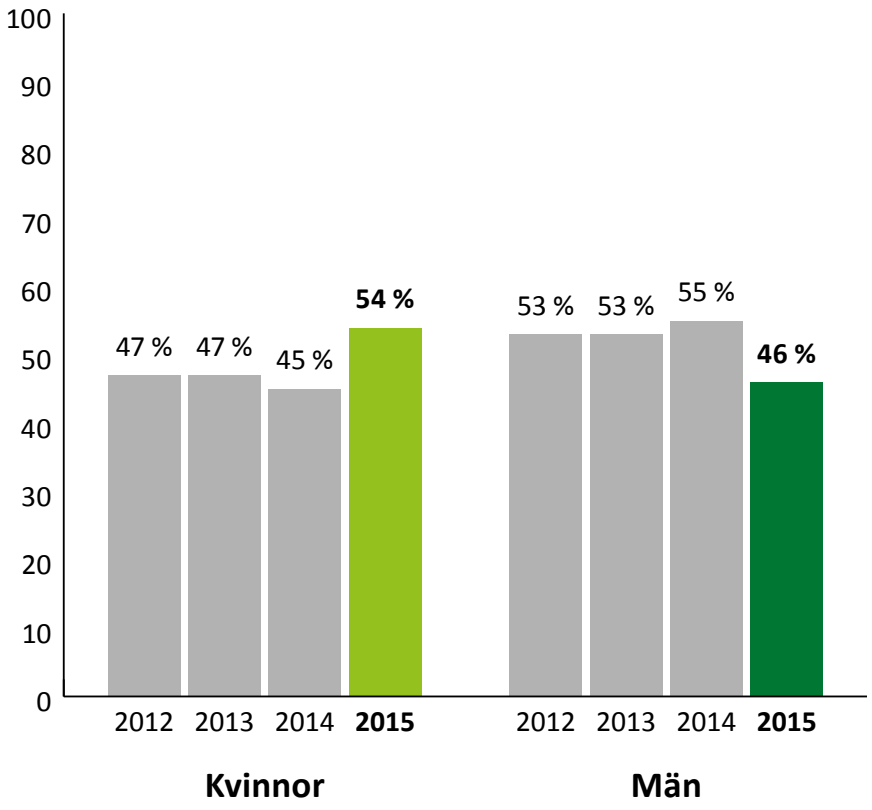

Littfest och Umeå Europeiska filmfestival (UEFF).

Akter på musikfestivaler

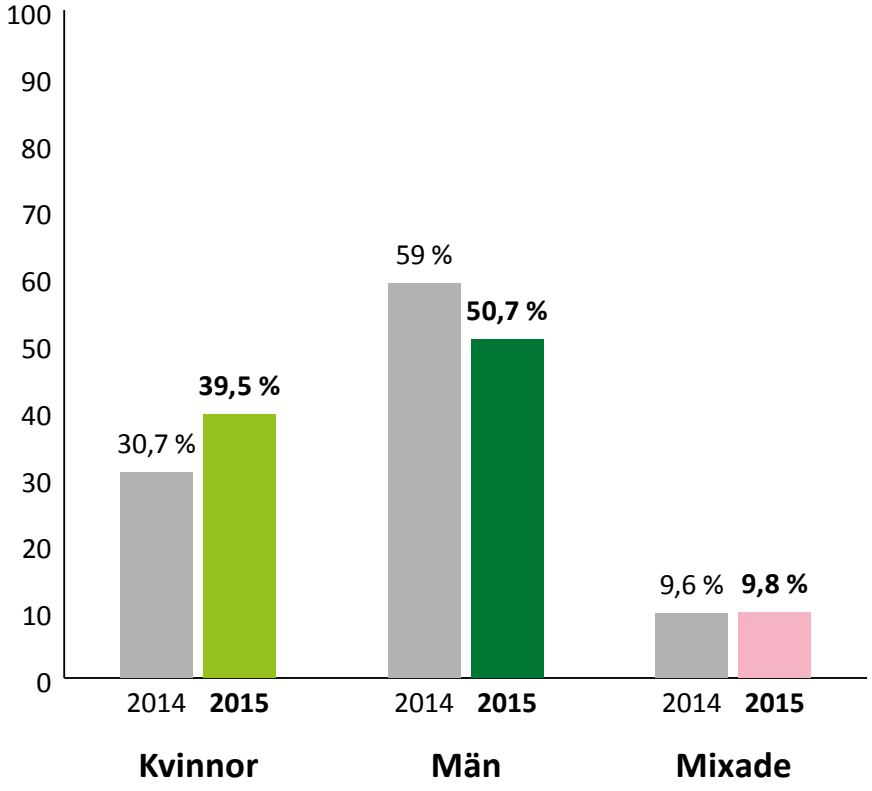

Umeå Open, Popup, House of Metal, Holmöns Visfestival, Umefolk och Jazzfestivalen

Akter på kulturfestivaler

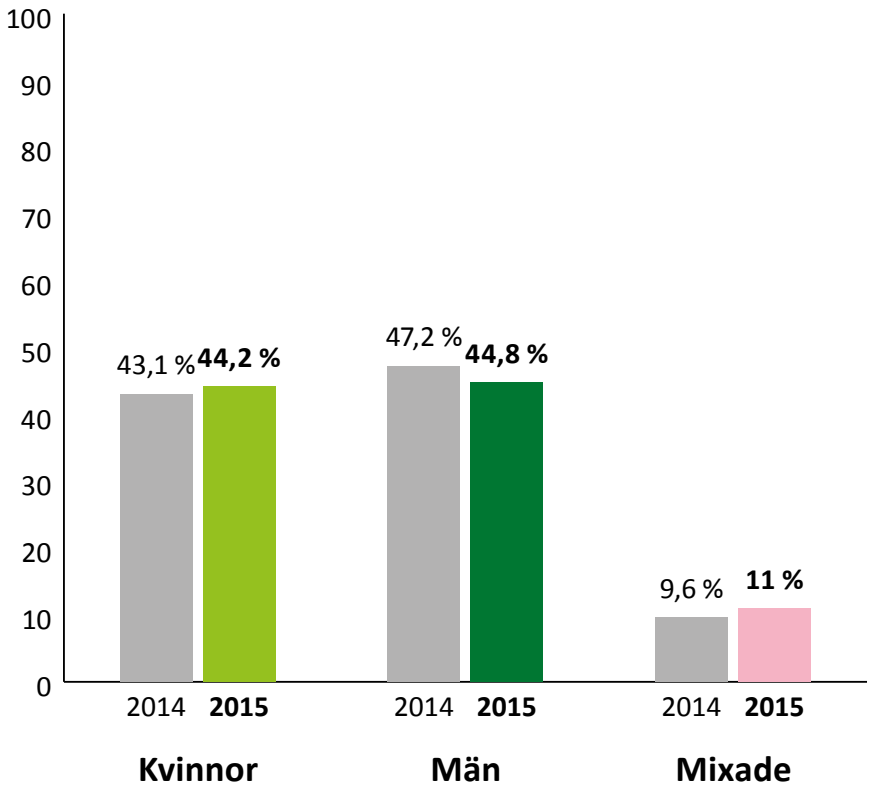

Littfest, UEFF och Rajden.

899
kvinnor
på scen i Umeå 2015*

1 091
män
på scen i Umeå 2015*

* av de kulturarrangemang vi mätt

UMEÅ KOMMUN

Musikfestivaler i Umeå

Umeå Open

Namngivna medlemmar

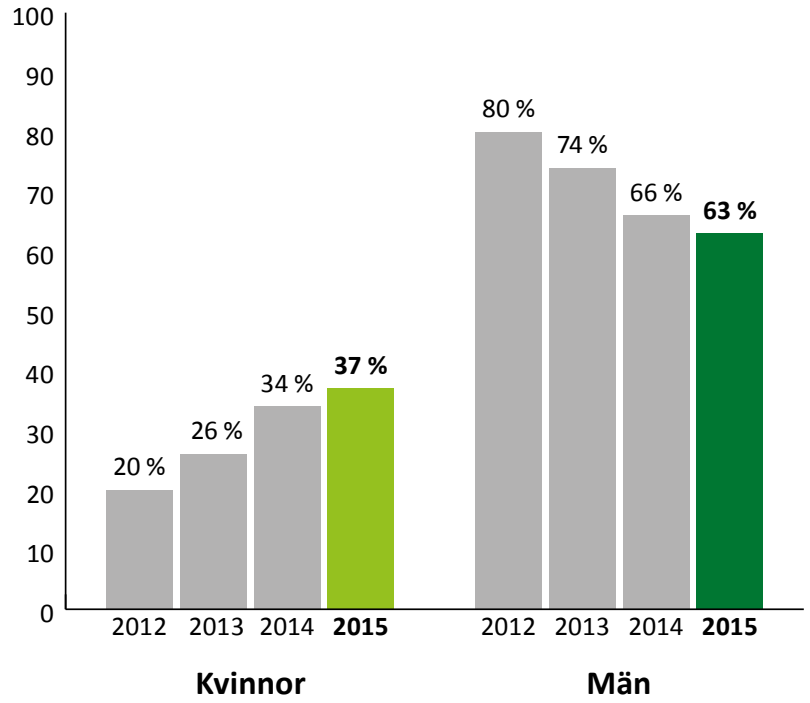

Akter

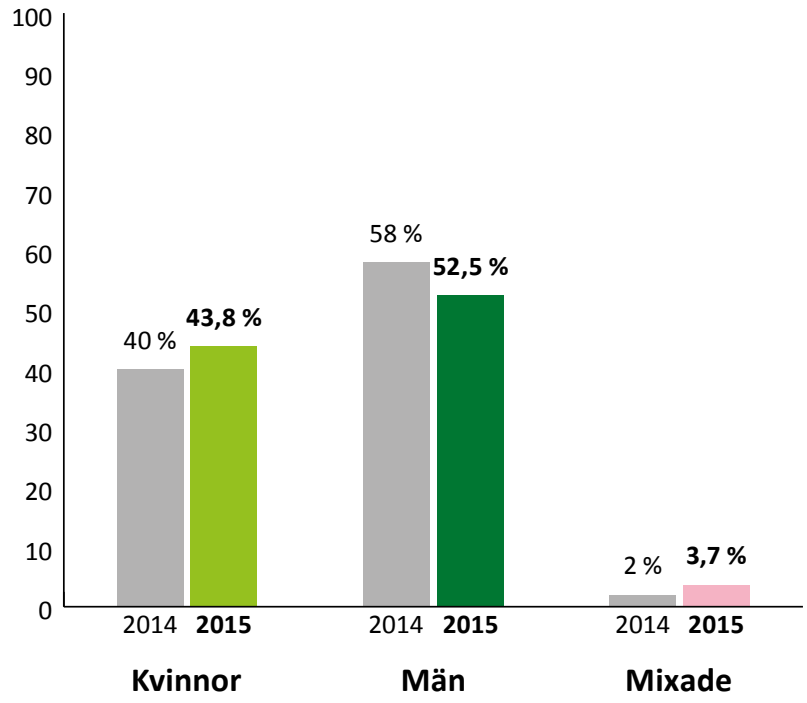

Popup

Namngivna medlemmar

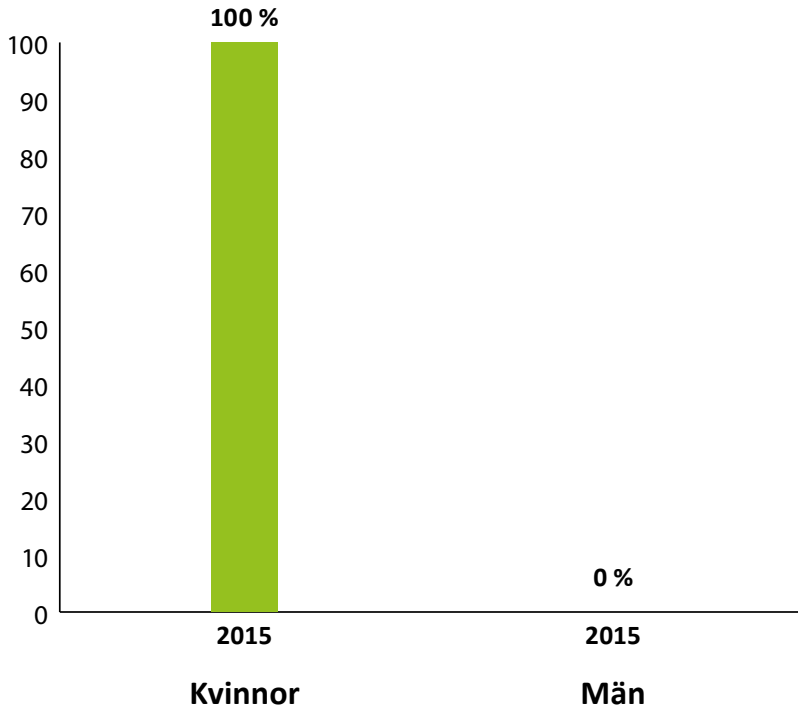

Akter

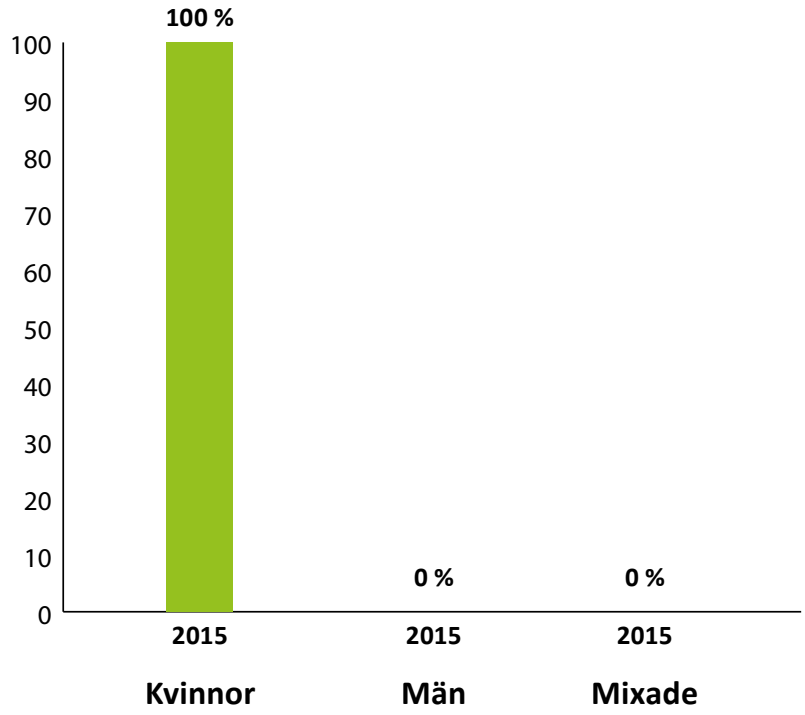

Jazzfestivalen

Medverkande Jazzfestivalen, exklusive Trondheim Jazz Orchestra

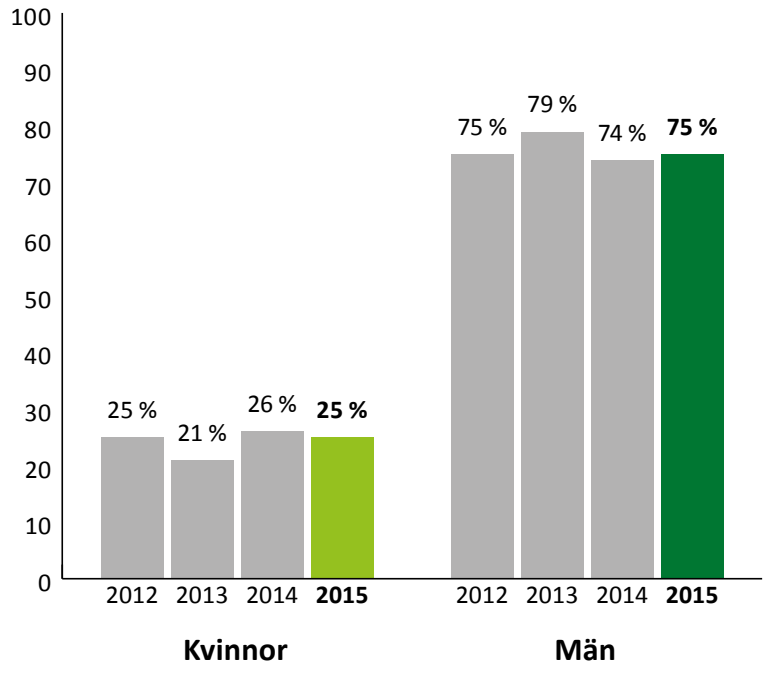

Akter

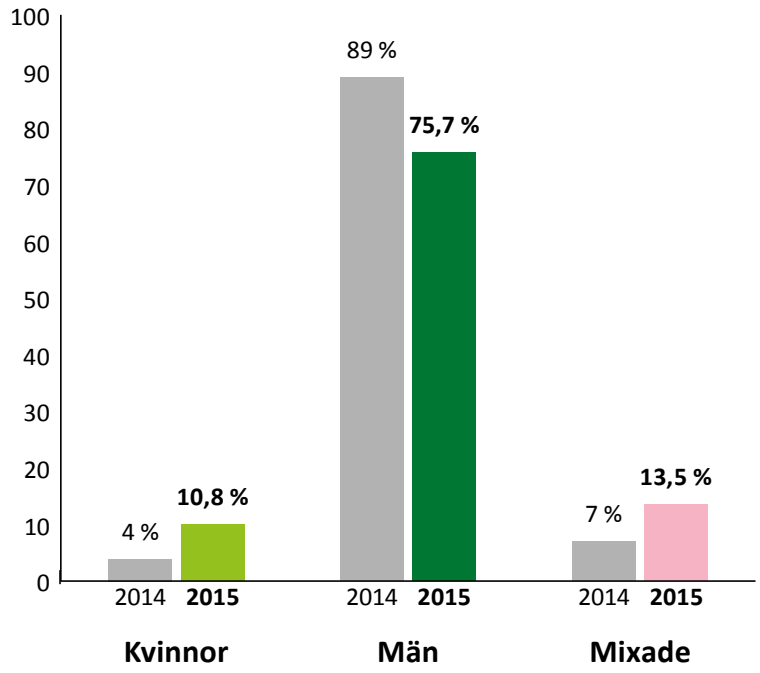

Folkmusikfestivalen Umefolk

Namngivna medlemmar

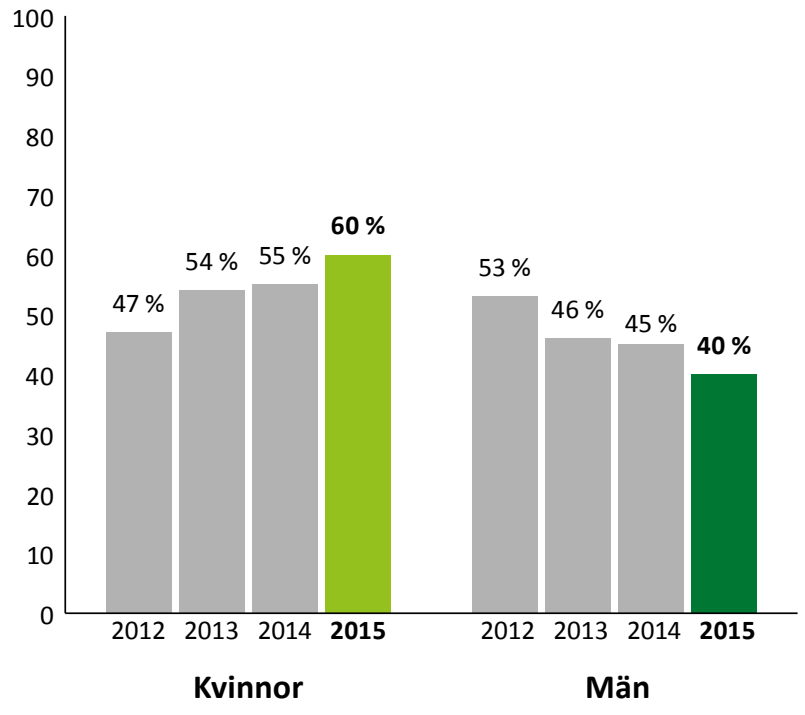

Akter

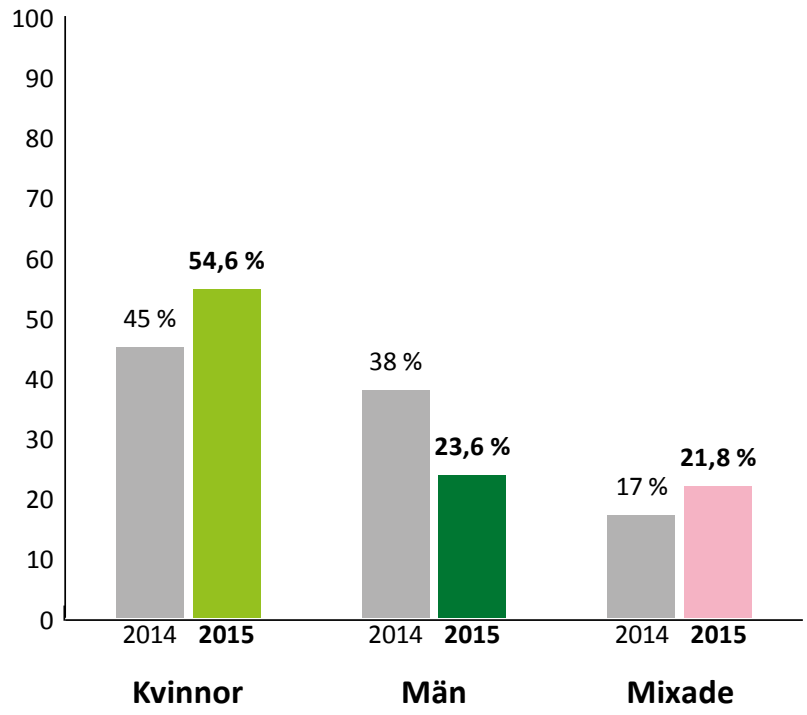

Visfestivalen Holmön

Namngivna medlemmar

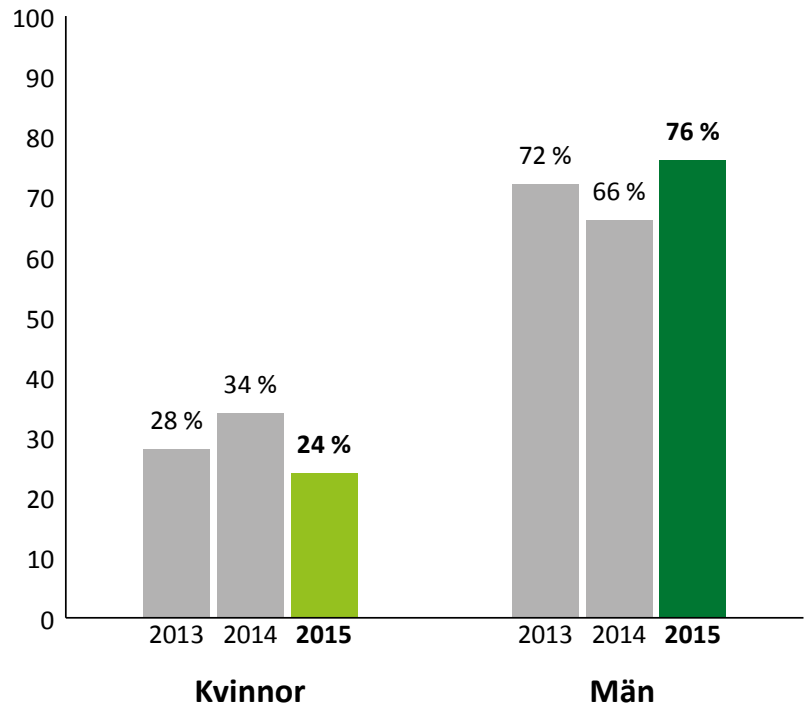

Akter

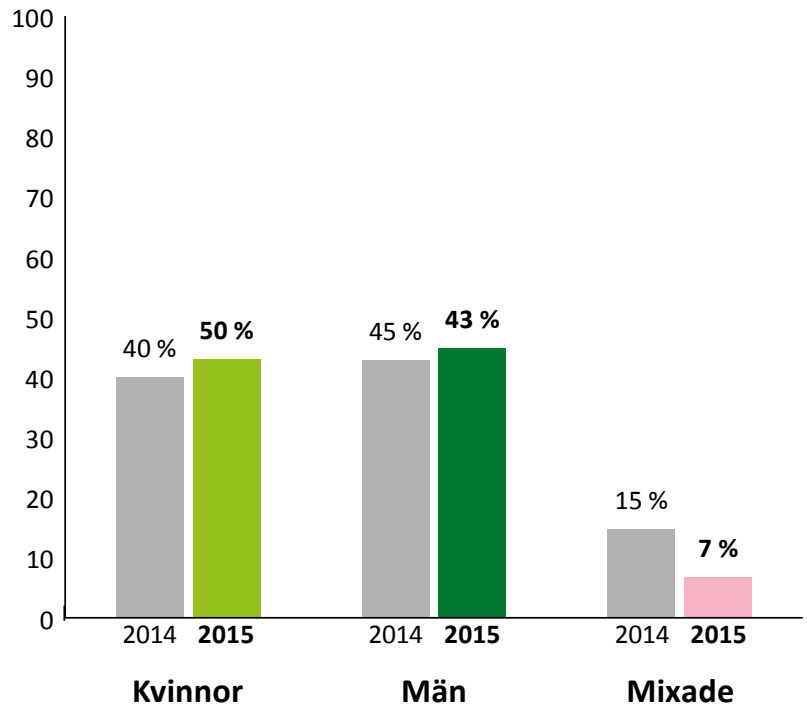

UMEÅ KOMMUN

House of Metal

Namngivna medlemmar

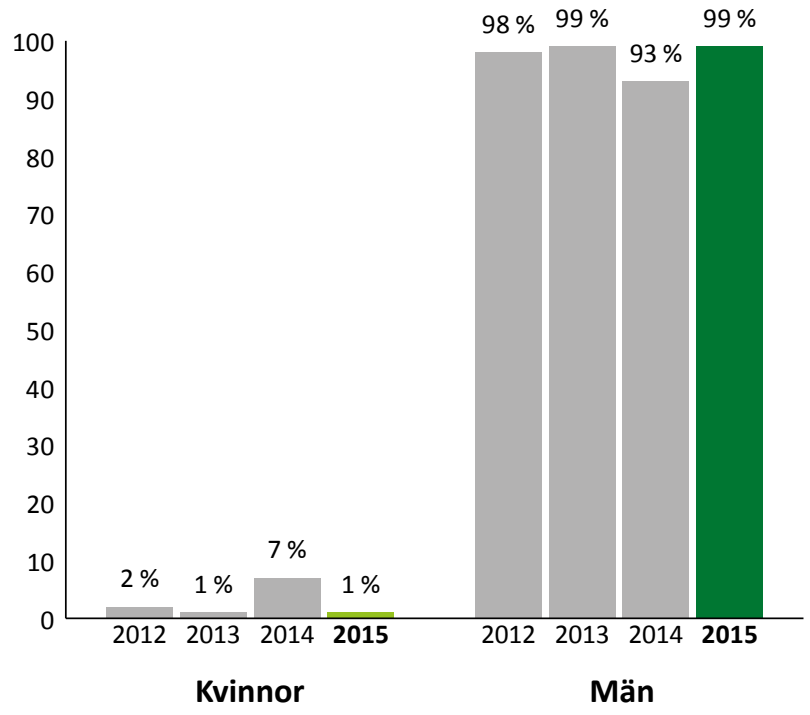

Akter

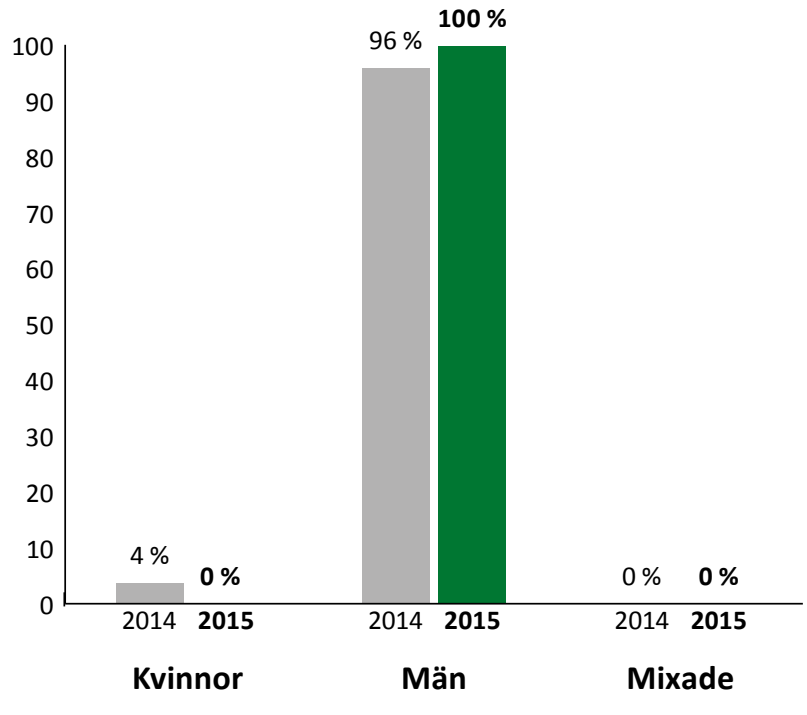

UMEÅ KOMMUN

Kulturfestivaler i Umeå

UMEÅ KOMMUN

MADE 2015 (inget resultat för 2015)

Medverkande inklusive NorrlandsOperans Symfoniorkseter

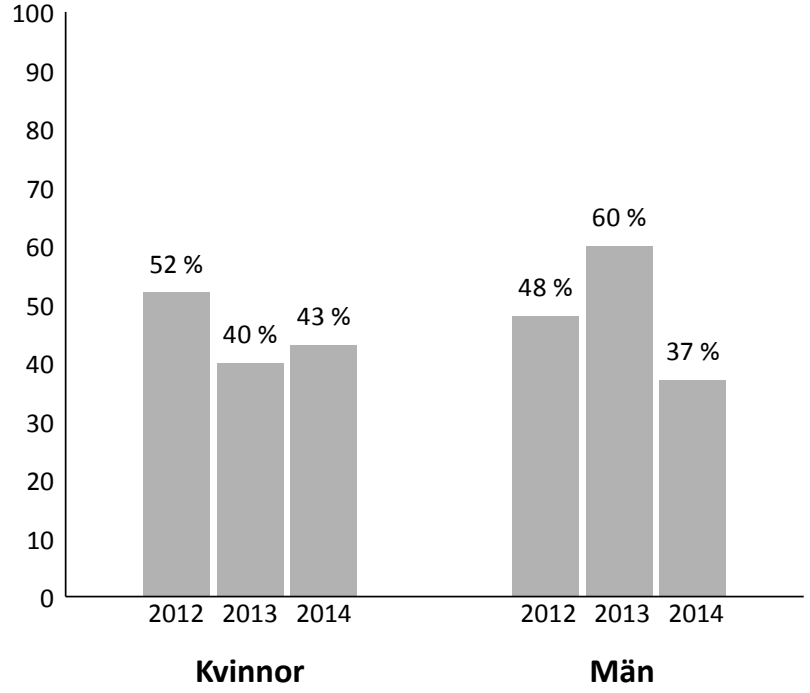

Akter

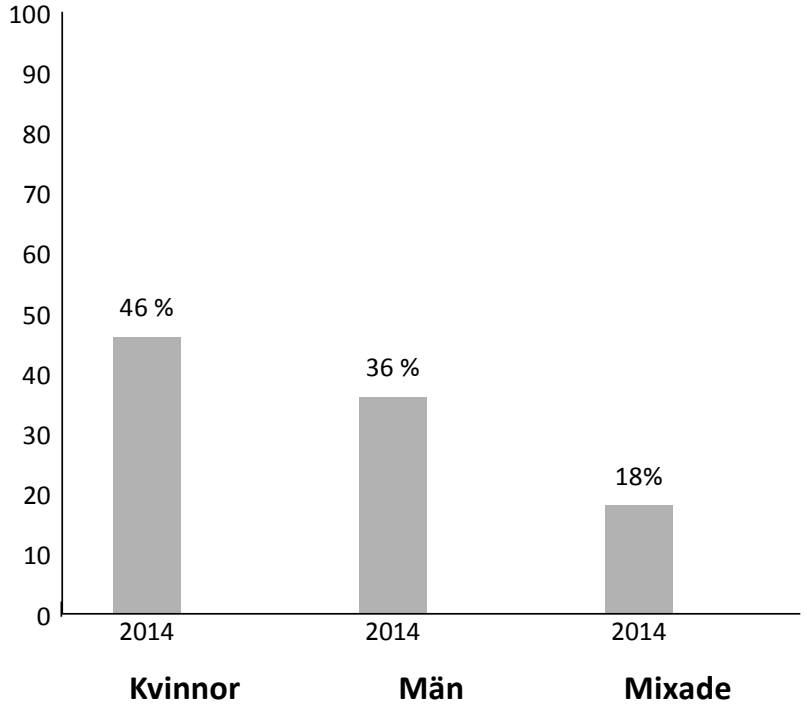

Umeå Europeiska filmfestival

Regissörer

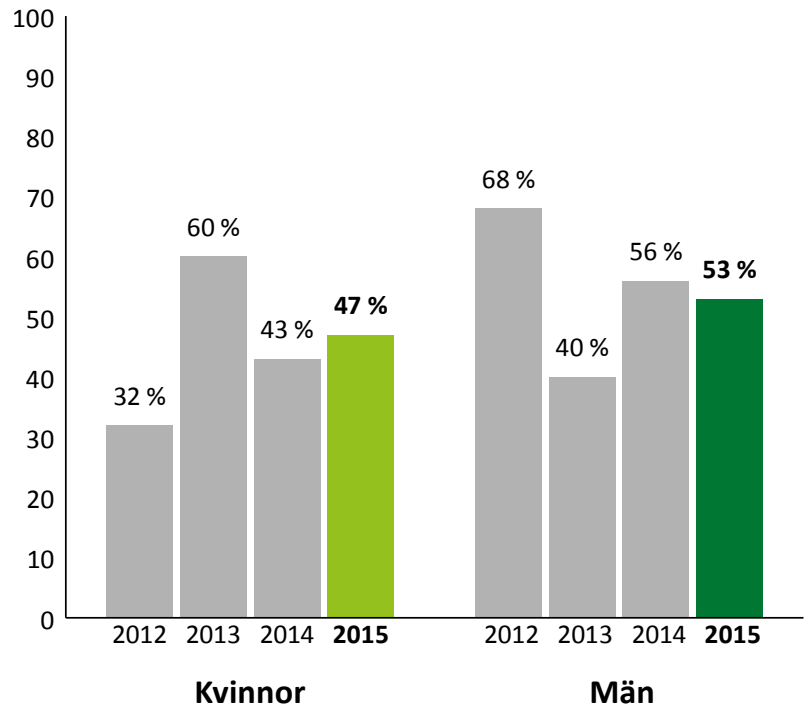

Akter

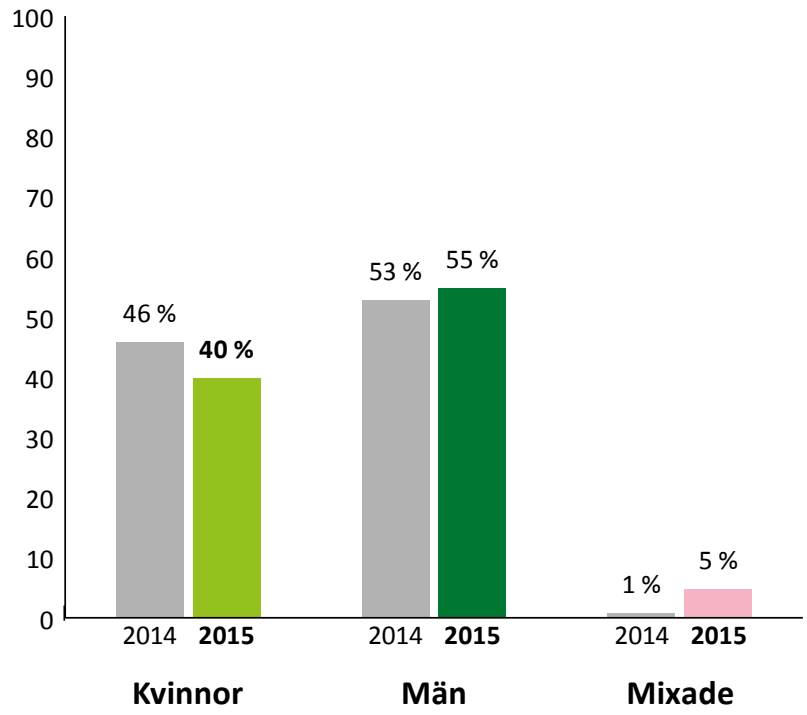

UMEÅ KOMMUN

Littfest

Medverkande

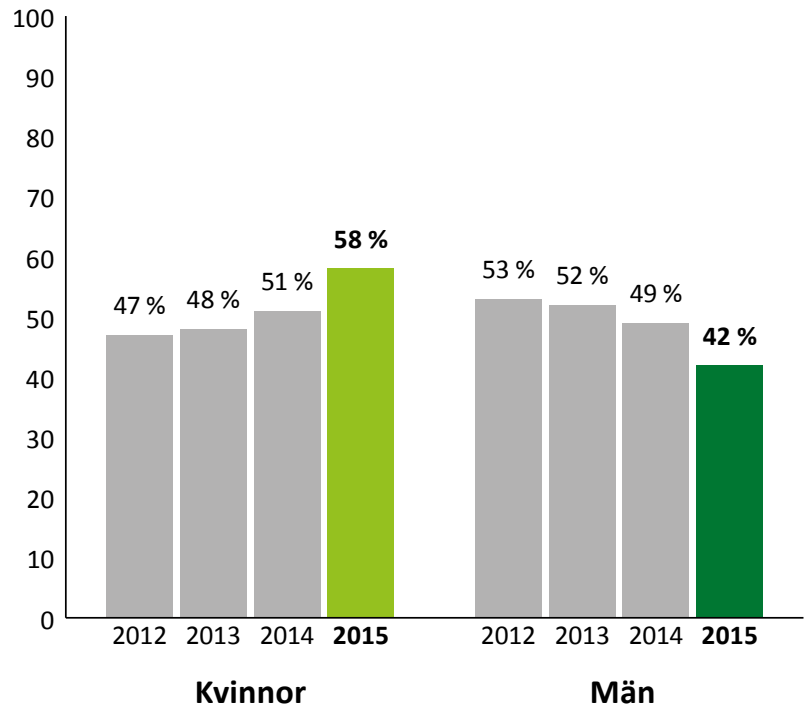

Programpunkter/Akter

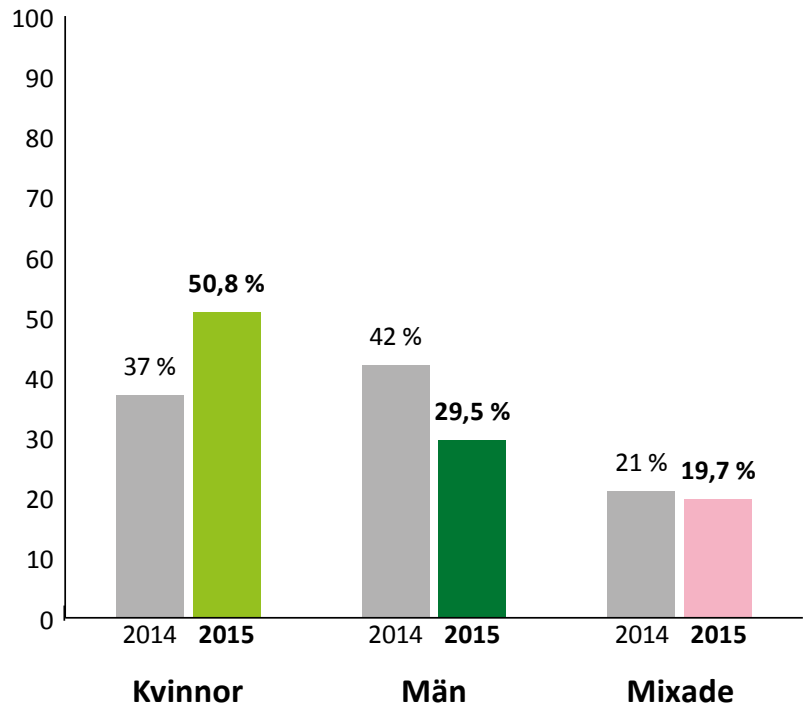

Kulturarrangemang i Rajden

Umeå teaterförenings programtidning

UMEÅ KOMMUN

Rajden, körer ej inräknat

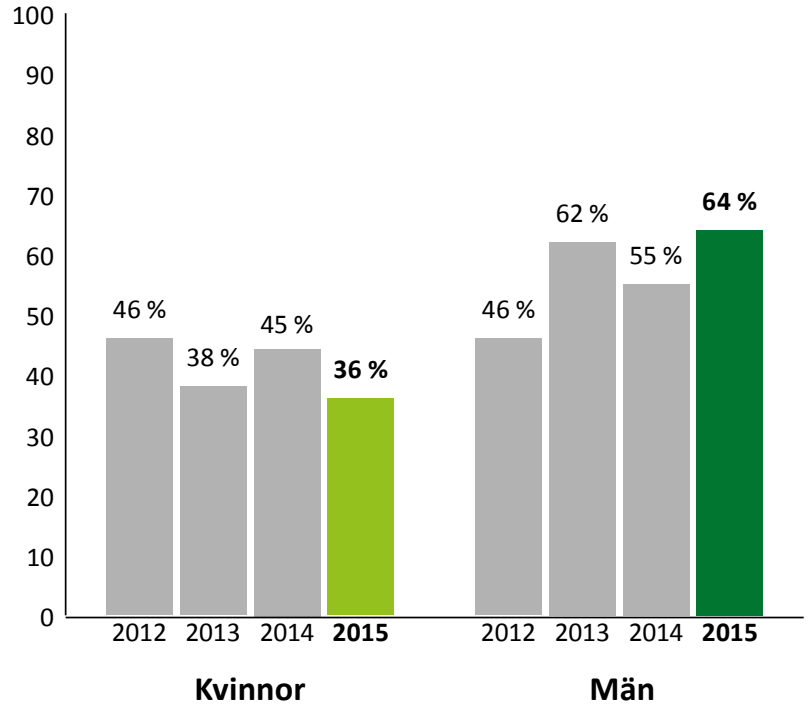

Kvinnor konsumerar mer kultur än män

och runt 70 % av de stora scenernas publik utgörs av kvinnor.

Samtidigt är de flesta regissörer män.

I Dramatens höst-, vinter- och vårprogram fanns inga kvinnliga regissörer representerade på deras stora scen.

Källa: Nationella sekretariatet för genusforskning (2011) samt Dramatens program 2013–2014.

Statistiken är baserad på den information som finns i Rajden vt och ht 2015. Vi har begränsat urvalet till medverkande på scenen samt koreografer/regissörer. Körer samt arrangemang som visas på annan ort än Umeå är ej medräknade. I vissa fall har vi sökt kompletterande information på nätet. Information som vi inte har hittat eller har varit otydlig har vi valt att exkludera. Jämförelsen med föregående års undersökning kan vara missvisande då urvalet till viss del skiljer sig åt.

UMEÅ KOMMUN

Rajden, körer inräknat

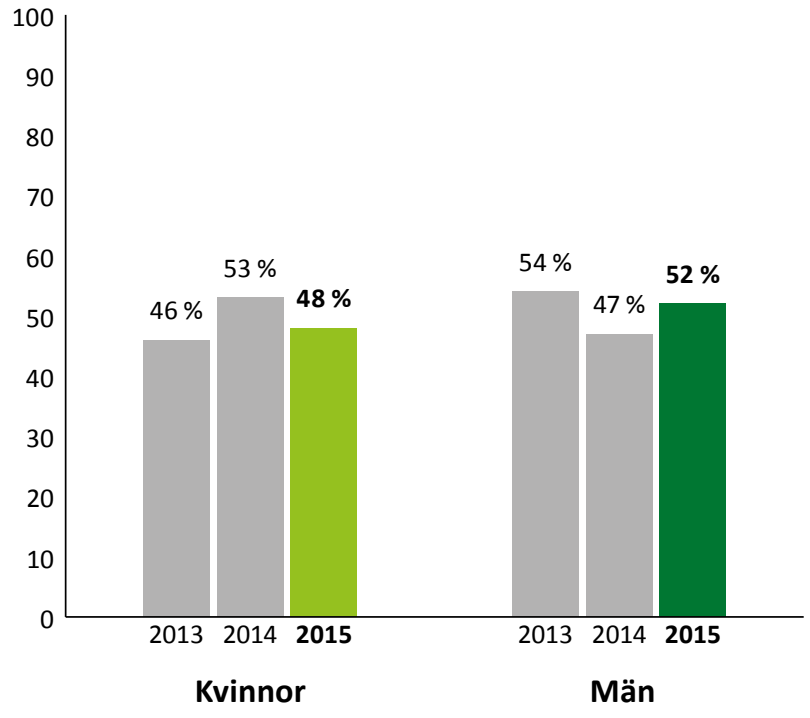

Då körer ofta är stora till antalet och väldigt kvinnodominerade har vi valt att visa på könsfördelningen med samt utan körer.

”Musiklivets jämställdhetsarbete har hittills stannat vid att mest räkna huvuden och där finns förvisso ännu att göra. Även om den representativa jämställdheten är hyfsat god på ett övergripande plan är kvinnor till exempel fortfarande sällsynta som tonsättare, på dirigentpulten och bakom trumsetet. Det vi har saknat är en djupare diskussion om de dolda strukturer som styr sådant som val av instrument, vem som ges mandat att starta egna band och statusen för olika musikformer.”

Källa: Helena Wessman, vd och konstnärlig ledare för Göteborgs Symfoniker, i ”Musik och genus – Normer, hierarkier och förändring (2012)

Rajden, kvinno- respektive mansdominerade arrangemang

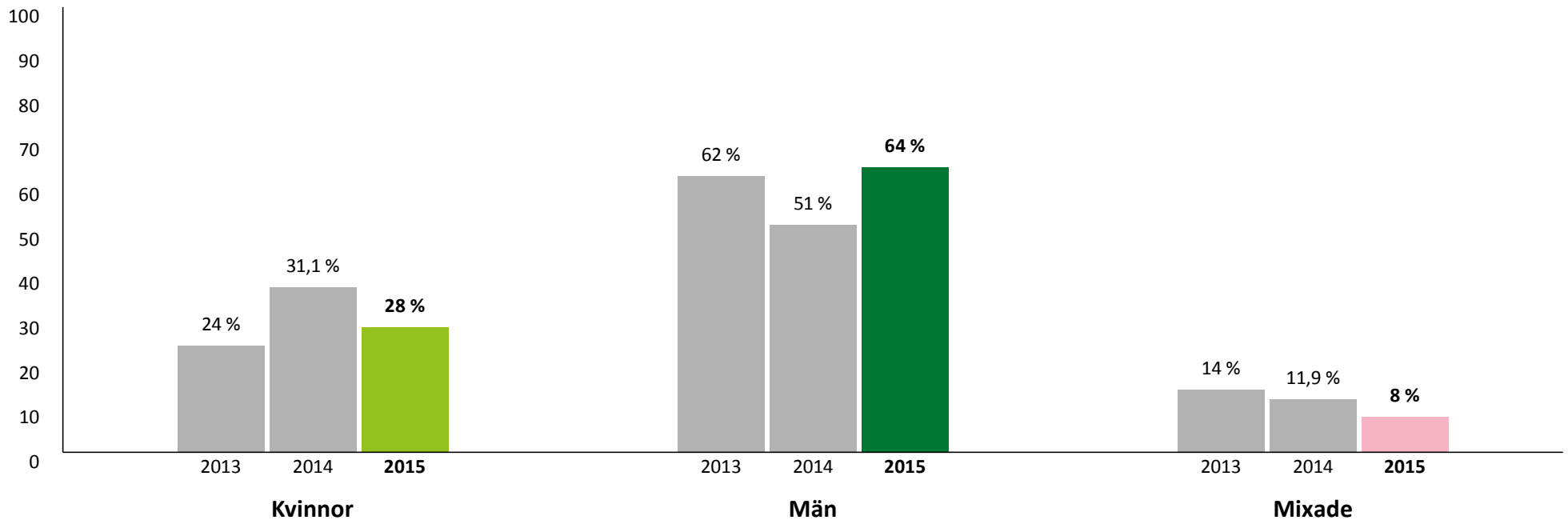

Med kvinno-/mansdominerat arrangemang menar vi att könsfördelningen överstiger 50 % för något av könen.
En mixad akt har en helt jämn könsfördelning.

Nationell och internationell statistik

Den nordiska filmbranschen domineras av män både bakom och framför kameran. I svenska filmer hade 60 procent av filmerna män i huvudrollen mot 40 procent för kvinnor år 2012.

Källa: Nordicom, Gender Balance in the Film Industry

Svetlana Aleksijevitj fick nobelpriset i litteratur 2015. 98 män har tidigare tilldelats litteraturpriset, Svetlana Aleksijevitj blev den 14e kvinnan.

Källa: Nobelprize.org

Nationell och internationell statistik

Bechdeltestet är ett populärt test som utifrån en feministisk analys ser till hur kvinnor framställs på film. Filmen bör uppfylla ett antal kriterier:

1. *Filmen måste innehålla minst två kvinnor*
2. *De ska prata med varandra*
3. *Om någonting annat än män*

Ett test av de tio senaste årens mest populära svenska filmer gjordes, resultatet visade 20 av 30 filmer inte uppfyllde kriterierna.

Källa: Dagens Nyheter 2013

Sweden Rock festival hade 95 procent mansdominerade akter och 6 % kvinnodominerade akter under 2015.

Källa: jamstalldfestival.se

Nationell och internationell statistik

Under perioden 2000–2009 hade 257 svenska spelfilmer premiär, endast 19 % av dessa hade en kvinna som regissör. Ändå är nästan hälften av alla utexaminerade studenter i filmregi kvinnor.

Källa: Svenska Film Institutet

Redan i det antika Grekland fanns stereotypa föreställningar om konst och kön. Exempelvis ansågs det aktiva skrivandet anstå män, medan det passiva läsandet av någon annans verk lämpade sig för slavar och kvinnor.

Källa: SOU 2007:108 Kön, makt och statistik

År 2008 ansökte 109 kompositörer om bidrag från Kulturrådet, av dessa var 26% kvinnor. Ny statistik visar att denna siffra år 2012 har ökat till 36%.

Källa: Kulturrådet, Jämställdheten och mångfalden ökar (2013)

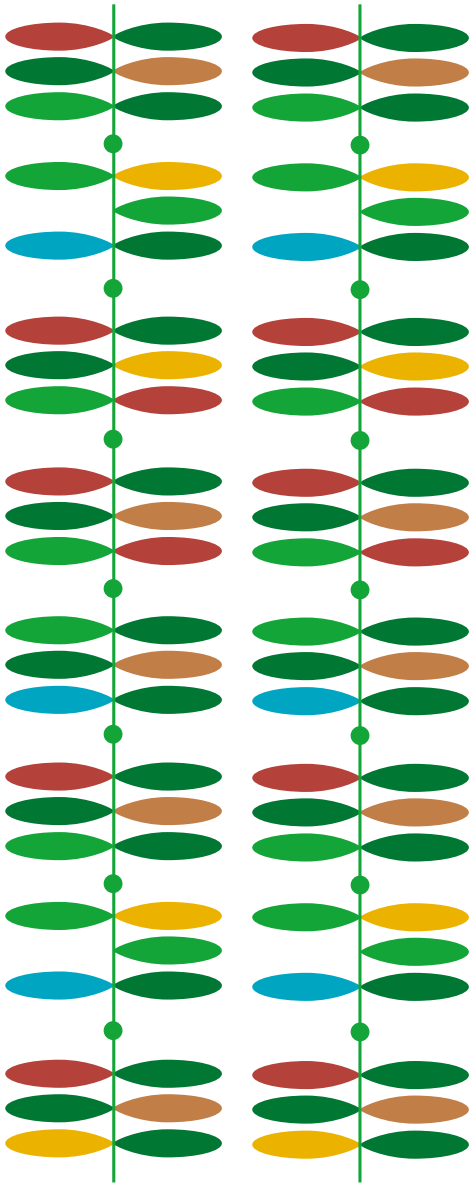

Mansdominans på ledande positioner inom musikbranschen

Bokningsbolag

Agenter – 82 % män

Vd:ar – 89 % män

Enmansföretagare – 89 % män

Musikförlag

A&R – 75 % män

Vd:ar – 100 % män

Enmansföretagare – 80 % män

Skivbolag

A&R – 80 % män

Vd:ar – 100 % män

Källa: ”Makten över musiken” (2012)

Kontakt

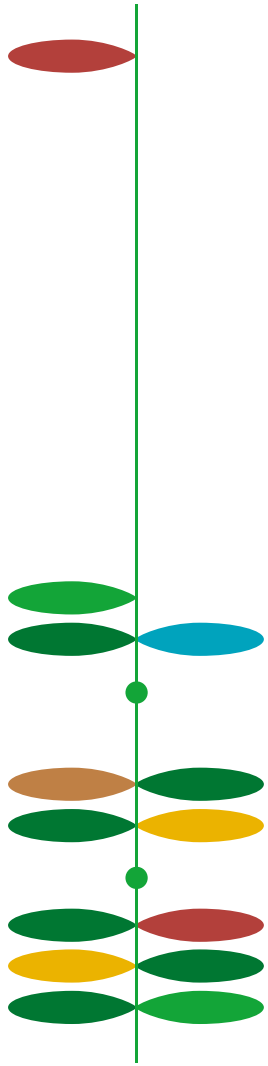

För mer information om Umeå kommuns jämställdhetsarbete, ta kontakt med:

Linda Gustafsson, jämställdhetsstrateg
linda.gustafsson@umea.se
090-16 12 31

Like Be the first of your friends to like this.

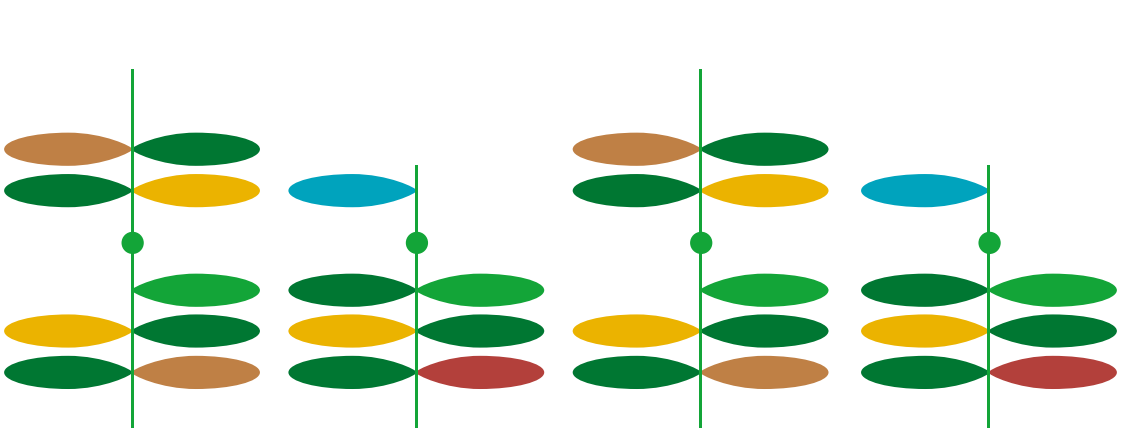

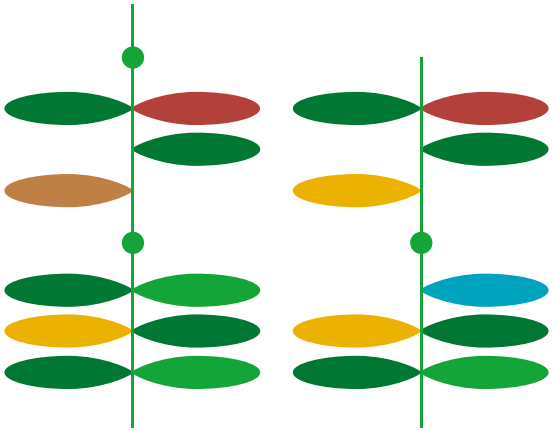

UMEÅ KOMMUN

Besök: Stadshuset, Skolgatan 31A
Postadress: 901 80 Umeå
090-16 10 00
umea.kommun@umea.se
www.umea.se/jamstalldhet